Motion

1984/85: 2143

Agne Hansson m. fl.
Stödet till allmänna samlingslokaler

De folkrörelseägda allmänna samlingslokalerna har spelat och spelar fortfarande en väsentlig roll i det svenska samhället. Lokalerna utgör för många av landets föreningar och folkrörelser ett "hem" för idéutveckling och social gemenskap. Dessa lokaler har också stor betydelse för kulturlivet och därmed för olika bygders, kommuners och landsdelars kulturella utveckling.

Det finns en rad fördelar med att folkrörelserna själva äger och förvaltar de allmänna samlingslokalerna jämfört med andra former av huvudmannaskap:

- Ansvaret för en lokal skapar ett engagemang och kontinuitet hos föreningarna
- En direkt förankring av lokalfrågorna i skilda intressegrupper
- Det ökar föreningslivets möjligheter att påverka beslut i lokalfrågorna
- Det ger ett minskat beroende och stärker därmed integriteten för föreningarna
- Driftskostnaderna kan hållas låga genom föreningsmedlemmarnas ideella insatser

I tider när nu många av landets kommuner söker vägar för att skapa bättre villkor för föreningslivet och folkrörelserna är lokalhuvudmannaskapsfrågorna viktiga. Frivillig samverkan kring en samlingslokals drift och förvaltning är ett bra sätt att stimulera och utveckla människornas delaktighet och ansvar i viktiga gemensamma angelägenheter.

Behovet av allmänna samlingslokaler är brett omvittnat. Det kan bl. a. utläsas av alla de ansökningar om statligt stöd som finns hos bostadsstyrelsens samlingslokaldelegation och de projekt som är under behandling runt om i landets kommuner. I de flesta kommunerna råder också bred enighet om behovet av allmänna samlingslokaler. Riksdagen har tidigare vid flera tillfällen dels uttalat sig för fördelarna med folkrörelseägda allmänna samlingslokaler, dels uttalat sitt stöd för ett fortsatt statligt stöd till allmänna samlingslokaler. Det finns skäl för riksdagen att ånyo göra dessa uttalanden.

De tre riksorganisationerna för allmänna samlingslokaler, Bygdegårdarnas riksförbund, Folkets Husföreningarnas riksorganisation och Riksföreningen Våra gårdar spelar en avgörande roll för de allmänna samlingslokalerna i vårt land. Dessa organisationer omfattar f. n. nästan 2 000 lokala föreningar som äger och förvaltar allmänna samlingslokaler. Riksorganisa-

tionerna bedriver en omfattande rådgivnings- och informationsverksamhet gentemot sina medlemmar. För detta erhåller riksorganisationerna ett statligt stöd, dels till resp. riksorganisation, dels till gemensamma insatser i samlingslokalorganisationernas samarbetskommitté.

Behovet av centrala insatser har ökat under senare år. Regering och riksdag har utöver ordinarie ramar anslagit särskilda medel till allmänna samlingslokaler i sysselsättningsfrämjande syfte. Genom beslut av regeringen den 6 oktober 1983 och den 12 april 1984 vidgades ramen av sysselsättningsskäl med sammanlagt 115 milj. kr. Dessutom anvisades redan under budgetåret 1982/83 särskilda medel till allmänna samlingslokaler i sysselsättningsfrämjande syfte. Vidare har antalet ärenden som ställer krav på centrala insatser fortsatt att öka under senare år. Stödet till riksorganisationerna har i princip varit oförändrat under samma tid. Detta är inte en tillfredsställande situation.

I årets budgetproposition begär departementschefen riksdagens bemyndigande för regeringen att få överskrida ramarna för statligt samlingslokalstöd om det motiveras av sysselsättningsskäl. Detta bemyndigande bör riksdagen lämna regeringen.

I anslutning till riksdagens behandling av stödet till allmänna samlingslokaler vid föregående riksmöte uttalade bostadsutskottet bl. a. följande.

Vad beträffar de övriga tre riksorganisationerna finns anledning att överväga ett i förhållande till regeringens förslag ökat stöd --- Det bör uppdras åt regeringen att överväga omfattningen och tidpunkten när ett nu förordat tillkommande behov av stöd för de tre organisationerna skall utgå. Liksom beträffande stöd till Folkparkernas centralorganisation får detta utökade stöd tillgodoses antingen genom överskridande eller genom att ytterligare medel för organisationernas verksamhet beräknas i 1985 års budgetproposition.

Vad utskottet anfört om utökat stöd till de tre riksorganisationerna samt om stöd även till Folkparkernas centralorganisation bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Riksdagen biföll utskottets hemställan.

I nuvarande statsfinansiella läge finns det inte möjlighet att begära en i och för sig angelägen ökning av ramarna för att möjliggöra ett välmotiverat ökat stöd till de tre riksorganisationerna. Däremot finns det som tidigare redovisats i motionen starka skäl som talar för att organisationerna inom föreslagen ram för anordnings- och inventariebidrag samt lån erhåller ett ökat stöd. Regeringen bör uppdra åt bostadsstyrelsens samlingslokaldelegation att inom angiven ram öka stödet till de tre riksorganisationernas verksamhet.

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen beslutar att som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om stödet till allmänna samlingslokaler.

Stockholm den 23 januari 1985

AGNE HANSSON (c)

KERSTIN ANDERSSON (c)

THURE JADESTIG (s)

BO FORSLUND (s)

ING-MARIE HANSSON (s)

ELVER JONSSON (fp)